

Predmet

Text

Združenie domových samospráv týmto podľa §19 ods.1 Správneho poriadku v písomnej podobe dopĺňa podania urobené v elektronickej podobe (mailová komunikácia uvedená v prílohe) a to doložením týchto podaní autorizovaných kvalifikovanou elektronickou pečaťou podľa zákona o e-governmente č.305/2013 Z.z.; čím je v zmysle §40 ods.4 Občianskeho zákonníka zachovaná ich písomná forma; podľa §23 zákona o e-governmente je týmto preukázaná autorizácia elektronickej komunikácie ako aj oprávnenie konať v mene právnickej osoby.

Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame v zmysle §25a Správneho poriadku a §17 ods.1 zákona o e-governmente doručovať výhradne len do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk; listiny v papierovej forme poštou nedoručovať.

S pozdravom,

--

Združenie domových samospráv

Marcel Slávik, predseda

sídlo: Rovnianska 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava

office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676

www.samospravydomov.org

www.enviroportal.org

www.climaterealityproject.com

Dotknutá verejnosť

Združenie domových samospráv, o.z.

Rovnianska 14
851 02 Bratislava

Podané elektronicky

Príslušný orgán zisťovania EIA

Okresný úrad Bratislava

odbor starostlivosti o životné prostredie
Tomášikova 46
832 05 Bratislava

Odvolanie proti rozhodnutiu zo zisťovacieho konania č. OU-BA-OSZP3-2026/453550-012

Odvolateľ podáva odvolanie proti záväznému stanovisku Okresného úradu Bratislava, odboru starostlivosti o životné prostredie, č. OU-BA-OSZP3-2026/453550-012 zo dňa 04.06.2026, vydanému v zisťovacom konaní k navrhovanej činnosti „Polyfunkčný komplex HINOHARA PARK – 1. etapa“, ktorým príslušný orgán rozhodol, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Odvolateľ navrhuje, aby odvolací orgán napadnuté záväzné stanovisko zrušil a vec vrátil príslušnému orgánu na nové konanie a rozhodnutie, prípadne aby rozhodol, že navrhovaná činnosť sa má posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

I. Základné všeobecne zrozumiteľné zdôvodnenie odvolania

Napadnuté záväzné stanovisko je nezákonné a nepreskúmateľné, pretože nespĺňa požiadavky zrozumiteľného, preskúmateľného a eurokonformného výkladu § 29 ods. 17 v spojení s § 29 ods. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. (zákon o EIA).

Príslušný orgán síce reprodukuje opis zámeru, stanoviská dotknutých orgánov, odborné podklady a výrokové opatrenia, ale nevytvára zrozumiteľnú dôvodovú cestu medzi:

- a) konkrétnymi kritériami prílohy č. 10 zákona o EIA,
- b) skutkovými zisteniami,
- c) odbornými podkladmi,
- d) stanoviskami dotknutých orgánov,
- e) doplňujúcou informáciou podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA,
- f) uloženými opatreniami,
- g) a záverom, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať.

Reprodukcia identifikovaných vplyvov zo zámeru nie je odkazom na kritériá prílohy č. 10. Zoznam odborných štúdií nie je správnou úvahou. Prevzatie stanovísk dotknutých orgánov nie je objektívnym vylúčením významných vplyvov. Transformácia požiadaviek dotknutých orgánov na podmienky negatívneho screeningu nie je náhradou vlastného hodnotenia dôkazov.

Napadnuté záväzné stanovisko je rozsiahle, ale rozhodovacia úvaha príslušného orgánu zostáva nečitateľná.

II. Porušenie § 29 ods. 17 v spojení s § 29 ods. 8 zákona o EIA – kritériá prílohy č. 10 a doručené stanoviská nie sú administratívny luxus, ale informačný základ screeningového rozhodnutia

Podľa § 29 ods. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. príslušný orgán pri rozhodovaní o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať, prihliada najmä na povahu a rozsah navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, miesto vykonávania, význam a vlastnosti očakávaných vplyvov na životné prostredie, kritériá uvedené v prílohe č. 10 a doručené stanoviská.

Podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA musí záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania obsahovať hlavné dôvody, pre ktoré príslušný orgán rozhodol, že sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena nebude posudzovať, s odkazom na príslušné kritériá uvedené v prílohe č. 10, vlastnosti navrhovanej činnosti alebo jej zmeny a opatrenia, ktorými sa má zabrániť alebo predísť významným nepriaznivým vplyvom na životné prostredie.

Tieto dve ustanovenia vytvárajú jeden rozhodovací štandard. § 29 ods. 8 určuje normatívne zdroje rozhodnutia: kritériá prílohy č. 10, vlastnosti navrhovanej činnosti, miesto jej vykonávania, význam a vlastnosti očakávaných vplyvov a doručené stanoviská. § 29 ods. 17 následne vyžaduje, aby bolo v samotnom záväznom stanovisku zrozumiteľne vysvetlené, ako sa tieto zdroje premietli do hlavných dôvodov negatívneho screeningu.

Kritériá prílohy č. 10 a doručené stanoviská preto nie sú administratívny luxus ani nepovinná ozdoba odôvodnenia. Sú zákonom určený informačný základ screeningového rozhodnutia. Práve prostredníctvom nich má príslušný orgán rozlíšiť, či navrhovaná činnosť môže mať významné vplyvy na životné prostredie, alebo či ich možno objektívne vylúčiť.

Odvolateľ nenamieta absenciu odkazu ako samoúčelnú formálnu chybu. Nenamieta ani to, že rozhodnutie nemá byť písané podľa estetickej predstavy odvolateľa. Namieta, že zákon sám priznáva kritériám prílohy č. 10 a doručeným stanoviskám rozhodovací význam. Ak tieto kritériá a stanoviská majú byť zákonným základom rozhodnutia, musí byť z odôvodnenia zrejmé, ktoré z nich boli relevantné, aké skutkové zistenia k nim príslušný orgán urobil, ako vyhodnotil ich informačný význam a prečo na ich základe dospel k záveru, že významné vplyvy možno vylúčiť.

Nejde teda o formalizmus ani o aktivistickú šikanu úradníkov. Ide o tlak na zákonné rozhodnutie. Ak zákon výslovne prikazuje prihliadať na kritériá prílohy č. 10 a doručené stanoviská, potom rozhodnutie musí ukázať, ako sa toto prihliadnutie skutočne stalo. Ak zákon vyžaduje hlavné dôvody s odkazom na príslušné kritériá, potom nestačí všeobecná reprodukcia zámeru, opis odborných štúdií alebo konštatovanie, že dotknuté orgány nepožadovali ďalšie posudzovanie.

Napadnuté záväzné stanovisko túto požiadavku nespĺňa. Neuvádza, ktoré konkrétne kritériá prílohy č. 10 boli pre rozhodnutie významné. Neuvádza, aké skutkové zistenia boli k týmto kritériám urobené. Neuvádza, ako boli vyhodnotené doručené stanoviská ako dôkazné vstupy. Neuvádza, prečo uložené opatrenia postačujú na vylúčenie významných nepriaznivých vplyvov. Neuvádza ani to, ako sa dopĺňajúca informácia navrhovateľa premietla do hlavných dôvodov negatívneho screeningu.

Odkaz na kritériá prílohy č. 10 nemôže byť iba implicitný. Nestačí opísať, že zámer má určitý rozsah, určitú lokalitu, určité vstupy a výstupy, že boli predložené odborné štúdie alebo že dotknuté orgány nepožadovali posudzovanie.

Príslušný orgán musí zrozumiteľne ukázať:

- a) ktoré konkrétne kritériá prílohy č. 10 považoval za rozhodujúce,
- b) aké skutkové zistenia k nim urobil,
- c) z akých dôkazov tieto zistenia vyplývajú,
- d) aký informačný význam mali doručené stanoviská,
- e) ako tieto dôkazy a stanoviská vyhodnotil,
- f) a prečo práve na ich základe dospel k záveru, že významné vplyvy možno vylúčiť.

V napadnutom záväznom stanovisku takáto rozhodovacia cesta absentuje. Tým došlo k porušeniu § 29 ods. 17 v spojení s § 29 ods. 8 zákona o EIA.

III. Zverejnené odborné štúdie sú pozitívny prvok odbornej transparentnosti a environmentálnej zodpovednosti navrhovateľa, ale nie sú náhradou odôvodnenia

Odvolateľ berie na vedomie, že na Enviroportáli sú zverejnené viaceré odborné podklady, najmä akustická štúdia, zastavovací plán, svetlotechnický posudok, dendrologický posudok a hydrogeologický posudok. Ide o transparentnejší postup, než býva v obdobných veciach obvyklé.

Táto skutočnosť však neodstraňuje vadu napadnutého záväzného stanoviska.

Zverejnené odborné štúdie sú podkladmi. Nie sú však samy osebe dôvodovou cestou príslušného orgánu. Ani ich zverejnenie nevysvetľuje, čo presne príslušný orgán podľa § 29 ods. 9 požadoval, akú odbornú neistotu chcel odstrániť, čo navrhovateľ doplnil, ku ktorým kritériám prílohy č. 10 sa doplnenie viazalo, či bolo doplnenie overené dotknutými orgánmi podľa ich vecnej pôsobnosti a ako sa premietlo do hlavných dôvodov negatívneho screeningu podľa § 29 ods. 17.

Takúto kvalitu odôvodnenia vnútroštátna judikatúra označuje za nepreskúmateľnosť. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. októbra 2005, sp. zn. **4So/226/04**, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. **R 33/2006**, dôvody rozhodnutia nemožno nahrádzať tým, že ich možno vyvodit' z administratívneho spisu. Rozhodnutie musí byť zrozumiteľné nielen pre orgán, ktorý ho vydal, ale aj pre ostatných adresátov a účastníkov konania.

V európskom kontexte ide zároveň o nedostatočne odôvodnený negatívny screening v zmysle rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci **C-75/08 (Mellor)**. Negatívny screening nemá byť iba oznámením záveru, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať. Musí obsahovať dostupné a zrozumiteľné dôvody, ktoré umožnia verejnosti posúdiť, či rozhodnutie napadnúť, a odvolaciemu alebo súdnemu orgánu vykonať účinný prieskum.

Tento záver je v súlade aj s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie vo veci **C-41/24 (Waltham Abbey Residents Association)**. Z nej vyplýva, že príslušný orgán nemôže významné vplyvy vylúčiť formalisticky, iba odkazom na existenciu podkladov alebo stanovísk. Musí mať k dispozícii dostatočný objektívny dôkazný základ, z ktorého je preskúmateľne zrejmé, že pravdepodobné významné negatívne vplyvy možno skutočne vylúčiť.

Napadnuté záväzné stanovisko túto požiadavku nespĺňa. Neobsahuje zrozumiteľnú väzbu medzi zverejnenými odbornými štúdiami, doplňujúcou informáciou podľa § 29 ods. 9, kritériami prílohy č. 10, stanoviskami dotknutých orgánov a hlavným dôvodom negatívneho screeningu. Namiesto dôvodovej cesty ponúka reprodukciu podkladov, súhrn stanovísk a zoznam opatrení do budúcnosti. To nie je preskúmateľné odôvodnenie podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA, ale administratívna substitúcia dôvodov.

IV. Doplňujúca informácia podľa § 29 ods. 9 nie je nadštandard k § 29 ods. 8, ale základný dôkazný prostriedok spolu s doručenými stanoviskami

Z napadnutého záväzného stanoviska vyplýva, že po prerokovaní stanovísk príslušný orgán pracoval s doplňujúcou informáciou navrhovateľa podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA.

Odvolateľ poukazuje na to, že doplňujúca informácia ako samostatný podklad nie je zverejnená na Enviroportáli. Zverejnené sú odborné štúdie, nie však samotná doplňujúca informácia, ktorá mala podľa rozhodnutia reagovať na prerokované stanoviská a slúžiť na objasnenie otázok potrebných pre rozhodnutie, či sa navrhovaná činnosť má posudzovať.

Z rozhodnutia nie je zrejmé:

- a) čo presne príslušný orgán podľa § 29 ods. 9 od navrhovateľa požadoval,
- b) aké konkrétne odborné neistoty mali byť doplnením odstránené,
- c) ktoré kritériá prílohy č. 10 sa mali doplnením objasniť,
- d) čo navrhovateľ skutočne doplnil,
- e) či doplnenie bolo overené dotknutými orgánmi podľa ich vecnej pôsobnosti,
- f) a ako sa doplnenie premietlo do hlavných dôvodov negatívneho screeningu podľa § 29 ods. 17.

Ak je doplňujúca informácia rozhodným podkladom negatívneho screeningu, nestačí, aby bola jej existencia iba administratívne konštatovaná. Musí byť zrejmé, aký obsah mala, akú odbornú neistotu mala odstrániť, či bola konfrontovaná s dotknutými orgánmi a ako sa premietla do záveru, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať.

Enviroportál nie je dôvodová cesta. Zverejnenie niektorých odborných podkladov nenahrádza povinnosť príslušného orgánu vysvetliť význam doplňujúcej informácie v samotnom záväznom stanovisku.

Dokumentácia poskytnutá navrhovateľom predstavuje základné skutkové informácie o navrhovanej činnosti alebo jej zmene. Tieto informácie však nie sú samy osebe správnu úvahou príslušného orgánu. Musia byť transformované na dôkazný prostriedok a tento dôkazný prostriedok musí byť následne zrozumiteľne, preskúmateľne a eurokonformne vyhodnotený.

Stanoviská dotknutých orgánov predstavujú okruh relevantných tém v ich odbornej a úradnej pôsobnosti. Stanoviská dotknutej obce a prípadné stanoviská verejnosti môžu dopĺňať identifikáciu informačných potrieb súvisiacich s navrhovanou činnosťou alebo jej zmenou.

Doplňujúca informácia nie je nezáväzná interná komunikácia medzi príslušným orgánom a navrhovateľom. Doplňujúca informácia je spolu so stanoviskami dotknutých orgánov, dotknutej obce a prípadnými stanoviskami verejnosti základným procesným nástrojom skutkového zisťovania v zisťovacom konaní. Jej funkciou je rozšíriť, spresniť alebo overiť poznatky poskytnuté navrhovateľom, a to práve v rozsahu, v akom sú tieto poznatky nevyhnutné pre rozhodnutie, či sa navrhovaná činnosť má posudzovať. Takto získané poznatky je potrebné vyhodnotiť samostatne aj vo vzájomnej súvislosti s kritériami prílohy č. 10, doručenými stanoviskami, odbornými štúdiami a uloženými opatreniami.

Ak sa príslušný orgán rozhodol použiť inštitút doplňujúcej informácie, musel vysvetliť, aký konkrétny environmentálny informačný deficit mal byť doplňujúcou informáciou odstránený, ako tento deficit súvisel s kritériami prílohy č. 10, či bol overený dotknutými orgánmi podľa ich pôsobnosti a ako sa jeho odstránenie premietlo do hlavného dôvodu negatívneho screeningu podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA.

Ak príslušný orgán inštitút doplňujúcej informácie nepoužije, musí dostatočne vysvetliť, prečo mu na rozhodnutie o ďalšom neposudzovaní postačili doručené stanoviská, odborné podklady, zákonné kritériá a vlastná odborná úvaha. Ani v takom prípade totiž nemôže byť výsledkom iba formálne konštatovanie, že dotknuté orgány ďalšie posudzovanie nepožadovali.

V. Nesprávne uplatnenie § 29 ods. 8 a ods. 9 ako príčina porušenia § 29 ods. 17

Porušenie § 29 ods. 17 zákona o EIA nie je iba výsledkovou vadou odôvodnenia. Je dôsledkom nesprávneho pochopenia a uplatnenia rozhodovacej štruktúry zisťovacieho konania podľa § 29 ods. 8 a ods. 9 zákona o EIA.

§ 29 ods. 8 určuje, z čoho má príslušný orgán pri rozhodovaní vychádzať. Ide najmä o povahu a rozsah navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, miesto jej vykonávania, význam a vlastnosti očakávaných vplyvov na životné prostredie, kritériá prílohy č. 10 a doručené stanoviská. Toto ustanovenie teda nevytvára iba všeobecný zoznam podkladov. Vytvára informačný základ screeningového rozhodnutia.

§ 29 ods. 9 následne upravuje procesný nástroj, ktorým má príslušný orgán tento informačný základ doplniť, spresniť alebo overiť, ak doručené stanoviská, nevyžiadané stanoviská alebo samotné podklady vyvolávajú otázky potrebné pre rozhodnutie, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať.

§ 29 ods. 17 potom vyžaduje, aby bol takto vytvorený informačný a dôkazný základ premenený na hlavné dôvody negatívneho screeningu. Inými slovami, § 29 ods. 17 nie je izolovaná formálna povinnosť napísať odôvodnenie. Je výsledkovou povinnosťou zrozumiteľne vysvetliť, ako príslušný orgán použil informačný základ podľa § 29 ods. 8 a ako odstránil alebo neodstránil potrebu doplnenia podľa § 29 ods. 9.

V prejednávanej veci príslušný orgán túto štruktúru nedodrжал.

Zo záväzného stanoviska vyplýva, že príslušný orgán mal k dispozícii dokumentáciu navrhovateľa, odborné štúdie, stanoviská dotknutých orgánov a následne aj doplňujúcu informáciu navrhovateľa. Z rozhodnutia však nie je zrejmé, ako tieto podklady vyhodnotil vo vzájomnej súvislosti ako informačný základ podľa § 29 ods. 8 zákona o EIA.

Nie je zrejmé, ktoré kritériá prílohy č. 10 považoval za rozhodujúce. Nie je zrejmé, ktoré doručené stanoviská identifikovali relevantné environmentálne otázky. Nie je zrejmé, či a ako tieto otázky vyvolali potrebu doplnenia podľa § 29 ods. 9. Nie je zrejmé, či doplňujúca

informácia odstránila konkrétny environmentálny informačný deficit. A napokon nie je zrejmé, ako sa toto odstránenie premietlo do hlavného dôvodu, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať.

Tým bol § 29 ods. 8 použitý redukovane ako pasívny zoznam podkladov a stanovísk. § 29 ods. 9 bol použitý redukovane ako jednostranný kanál na doplnenie informácií od navrhovateľa. § 29 ods. 17 bol následne porušený, pretože rozhodnutie neobsahuje preskúmateľnú dôvodovú cestu medzi informačným základom, doplňujúcou informáciou a záverom negatívneho screeningu.

Podľa § 29 ods. 9 príslušný orgán vyzýva navrhovateľa na doručenie doplňujúcich informácií na objasnenie pripomienok a požiadaviek vyplývajúcich zo stanovísk podľa § 29 ods. 5 a nevyžiadaných stanovísk podľa § 29 ods. 6, ktoré sú nevyhnutné na rozhodnutie o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena má posudzovať.

Funkciou § 29 ods. 9 preto nie je umožniť navrhovateľovi dodatočne doplniť alebo obhájiť zámer mimo reálnej dôkaznej kontroly. Jeho funkciou je odstrániť také odborné, skutkové alebo environmentálne nejasnosti, ktoré vznikli pri práci s informačným základom podľa § 29 ods. 8 a ktoré bránia príslušnému orgánu formulovať preskúmateľné hlavné dôvody negatívneho screeningu podľa § 29 ods. 17.

Ak príslušný orgán po vyhodnotení dokumentácie, stanovísk a odborných podkladov dospel k záveru, že sú potrebné doplňujúce informácie, mal zároveň identifikovať, ktorých kritérií prílohy č. 10 a ktorých environmentálnych vplyvov sa tieto informácie týkajú. Mal uviesť, či ide o otázky hluku, dopravy, vôd, ovzdušia, drevín, odpadov, zelene, kumulatívnych účinkov, etapizácie alebo iné rozhodné otázky. Mal tiež vysvetliť, prečo tieto otázky možno odstrániť doplňujúcou informáciou v rámci screeningu, a nie až ďalším posudzovaním navrhovanej činnosti.

Následne mal do doplňujúcej informačnej fázy procesne zapojiť aj tie dotknuté orgány, do ktorých vecnej pôsobnosti tieto otázky patria, alebo preskúmateľne vysvetliť, prečo to nepovažoval za potrebné.

Dotknuté orgány mali v tejto fáze pomôcť príslušnému orgánu identifikovať a overiť chýbajúce prvky dôkaznej úvahy: ktoré kritériá prílohy č. 10 sú dotknuté, aké skutkové informácie chýbajú, či predložené odborné podklady postačujú, aké opatrenia sú skutočne schopné zabrániť alebo predísť významným nepriaznivým vplyvom a ktoré otázky nemožno ponechať až na povolenie konanie.

V prejednávanej veci sa to nestalo. Zo záväzného stanoviska vyplýva, že doplňujúce informácie boli vyžiadané a doručené od navrhovateľa. Nie je však preskúmateľne uvedené, že by príslušný orgán rovnaký okruh relevantných otázok cielene predložil dotknutým orgánom podľa ich vecnej pôsobnosti. Nie je zrejmé, či dotknuté orgány mali možnosť odborne potvrdiť, že doplnené informácie skutočne odstraňujú neistotu potrebnú pre negatívny screening.

Príslušný orgán tým nevytvoril dôkaznú cestu, ale iba administratívnu sekvenciu podkladov. Najprv prijal dokumentáciu a stanoviská, následne si vyžiadal doplňujúcu informáciu od navrhovateľa a napokon uložil podmienky do ďalších stupňov. Z rozhodnutia však nie je

zrejme, ako sa z tejto sekvencie stal preskúmateľný dôkazný záver, že významné vplyvy možno objektívne vylúčiť.

Takýto postup je v rozpore so zmyslom § 29 ods. 8, ods. 9 a ods. 17 zákona o EIA. Informačný základ podľa § 29 ods. 8 musí byť aktívne vyhodnotený. Doplňujúca informácia podľa § 29 ods. 9 musí byť použitá na odstránenie konkrétneho environmentálneho informačného deficitu. A hlavné dôvody podľa § 29 ods. 17 musia ukázať, prečo po tomto vyhodnotení a doplnení už nie je potrebné ďalšie posudzovanie.

Napadnuté záväzné stanovisko túto rozhodovaciu štruktúru neobsahuje. Preto je nezákonné a nepreskúmateľné.

VI. Fikcia súhlasného stanoviska nie je fikciou odbornej istoty

Odvolateľ nespochybňuje existenciu zákonnej fikcie súhlasného stanoviska dotknutého orgánu, ktorý sa v zákonnej lehote nevyjadril. Táto fikcia má procesný význam: bráni tomu, aby zisťovacie konanie bolo paralyzované nečinnosťou dotknutého orgánu.

Táto fikcia však nemôže byť vykladaná materiálne tak, že príslušný orgán už nikdy nemusí dotknutý orgán osloviť, ak sa neskôr v konaní ukáže potreba doplňujúcich informácií v oblasti jeho vecnej pôsobnosti. Fikcia súhlasného stanoviska nenahrádza odbornú odpoveď na konkrétnu otázku, ktorá vznikla až po vyhodnotení stanovísk, po prerokovaní alebo po identifikácii potreby doplňujúcich informácií. Fikcia súhlasného stanoviska len odstraňuje procesnú prekážku a je nástrojom procesnej hospodárnosti, nie redukcie skutkového zisťovania.

Ak príslušný orgán podľa § 29 ods. 9 vyzýva navrhovateľa na doplňujúce informácie na objasnenie pripomienok a požiadaviek potrebných pre rozhodnutie, či sa navrhovaná činnosť má posudzovať, musí zároveň preskúmateľne zohľadniť, či rovnaký okruh otázok nepatrí do vecnej pôsobnosti dotknutého orgánu. Ak patrí, je povinný obrátiť sa na tento dotknutý orgán s cieľovou otázkou alebo vysvetliť, prečo to nepovažoval za potrebné.

V opačnom prípade by sa zákonná fikcia súhlasného stanoviska menila na fikciu odbornej istoty. To je neprípustné. Zákon môže na účely plynulosti konania predpokladať, že nečinný dotknutý orgán nemá námietky. Nemôže však predpokladať, že nečinný dotknutý orgán poskytol odbornú odpoveď na otázku, ktorá mu nikdy nebola položená a ktorá sa konkretizovala až v doplňujúcej informačnej fáze.

Odvolací orgán je v tejto fáze posledným administratívnym orgánom, ktorý môže uvedenú vadu napraviť bez toho, aby bola dotknutá verejnosť nútená domáhať sa nápravy súdnou cestou. Odvolanie ako administratívny prostriedok nápravy má v Aarhuskom režime environmentálnej spravodlivosti subsidiárnu funkciu k súdnemu prostriedku nápravy tam, kde ho vyžaduje vnútroštátny právny poriadok. Práve preto má odvolací orgán v tejto fáze konania osobitnú zodpovednosť odstrániť nepreskúmateľnosť, ak bola v odvolaní vecne a zrozumiteľne pomenovaná.

Ak by odvolací orgán ponechal v platnosti záväzné stanovisko, v ktorom absentuje zrozumiteľná väzba medzi kritériami prílohy č. 10, doručenými stanoviskami, doplňujúcou informáciou, odbornými podkladmi, uloženými opatreniami a záverom o ďalšom neposudzovaní, preniesol by tú istú vadu do súdneho prieskumu.

Správny súd pritom nie je tretím odvolacím stupňom a nemá za správne orgány späťne konštruovať dôvodovú cestu negatívneho screeningu. Nemá dopĺňať ani racionalizovať dôvody, ktoré mali byť uvedené už v záväznom stanovisku, prípadne napravené v odvolacom konaní. Má preskúmať, či takáto dôvodová cesta v rozhodnutí existuje.

VII. Dotknuté orgány nie sú pečiatky, ale odborné uzly dôkaznej cesty. Čl. 8a smernice EIA mení význam stanovísk dotknutých orgánov: identifikácia environmentálnych okruhov pre screening a teda aj pre následné povoľovanie

Dotknutý orgán podľa § 3 písm. q) zákona o EIA nie je iba formálnym adresátom zisťovacieho konania. Ide o orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko, záväzné stanovisko, rozhodnutie alebo vyjadrenie podľa osobitných predpisov podmieňuje povolenie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.

Z toho vyplýva, že dotknutý orgán je orgán s odbornou a vecnou pôsobnosťou k tým environmentálnym záujmom, ktoré budú chránené aj v následnom povoľovacom konaní. Ak bude v povoľovaní posudzovať hluk, verejné zdravie, vody, ovzdušie, odpady, dreviny, dopravné vplyvy alebo iné zložky životného prostredia, musí už v screeningu prispieť k tomu, aby boli podstatné environmentálne informácie identifikované, skutkovo stabilizované a premietnuté do záväzného stanoviska.

Podľa zákona o EIA dotknutý orgán uplatňuje požiadavky alebo pripomienky len v rozsahu svojej pôsobnosti a svoje písomné stanovisko je povinný odôvodniť. Toto pravidlo nie je iba procesným obmedzením dotknutého orgánu. Je aj interpretačným kľúčom pre príslušný orgán.

Ak sa dotknutý orgán vyjadruje len v rozsahu svojej pôsobnosti, potom jeho stanovisko nepredstavuje všeobecnú administratívnu poznámku k zámeru. Predstavuje identifikáciu toho environmentálneho záujmu, ktorý patrí do jeho odbornej a úradnej zodpovednosti a ktorý bude v relevantnom rozsahu chrániť aj v následnom povoľovacom konaní.

Podľa § 29 ods. 8 zákona o EIA príslušný orgán pri rozhodovaní prihliada aj na doručené stanoviská. Tieto stanoviská preto nie sú iba administratívnym záznamom v spise. Sú zákonom určeným informačným vstupom do rozhodnutia o tom, či sa navrhovaná činnosť alebo jej zmena bude posudzovať.

Dotknuté orgány preto nemajú byť v screeningu použité iba ako zdroj súhlasných alebo podmienených stanovísk. Majú byť použité ako odborné vstupy do reálnej dôkaznej cesty.

Ak stanovisko dotknutého orgánu obsahuje podmienky, požiadavky alebo odkaz na doplnenie údajov v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie, príslušný orgán musí vysvetliť, ako tieto požiadavky súvisia s vylúčením významných vplyvov. Nestačí ich iba prepísať do výroku.

Rovnaký záver vyplýva aj z vnútroštátnej judikatúry. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 1Svk/41/2023, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 11S/84/2021-365, zdôraznil, že ak niektorý z dotknutých orgánov špecializovanej štátnej správy nenamietal voči záverom štúdie alebo odborného posudku, neznamena to bez ďalšieho, že štúdia alebo posudok netrpia nedostatkami, ktoré by mal správny orgán prehliadať, resp. ktoré by nemal právo a zároveň povinnosť podrobiť voľnému hodnoteniu dôkazov.

Táto judikatúrna línia je významná aj pre výklad stanovísk dotknutých orgánov v novom režime screeningu. Ak ani výslovné nenamietanie dotknutého orgánu neznamena automatickú odbornú bezchybnosť podkladov, potom tým skôr nemožno stanovisko dotknutého orgánu redukovať na administratívnu pečiatku. Príslušný orgán musí skúmať jeho informačný význam a jeho vzťah ku kritériám prílohy č. 10 zákona o EIA.

Podľa § 2 písm. e) zákona o EIA je záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania podkladovým rozhodnutím o predbežnej otázke. V spojení s § 3 písm. q), pravidlom uplatňovania požiadaviek a pripomienok len v rozsahu pôsobnosti dotknutého orgánu a § 29 ods. 8 zákona o EIA to znamena, že účelom zisťovacieho konania nie je iba administratívne uzavrieť otázku, či sa činnosť bude alebo nebude ďalej posudzovať. Účelom je vytvoriť použiteľný environmentálny skutkový a právny základ pre následné povoľovanie navrhovanej činnosti alebo jej zmeny.

Čl. 8a smernice EIA nemožno vo vnútroštátnom systéme chápať iba ako otázku následného postupu podľa § 38 zákona o EIA. Jeho význam sa prejavuje už v zisťovacom konaní, a to najmä pri výklade stanovísk dotknutých orgánov a pri určovaní, akú funkciu má mať negatívny screening pre následné povoľovacie konanie.

Práve tento komplex ustanovení vyžaduje systematický a eurokonformný výklad. Dotknutý orgán sa do zisťovacieho konania nezapája náhodne. Zapája sa preto, že v následnom povoľovaní bude chrániť ten istý verejný environmentálny záujem, ku ktorému sa vyjadruje už v screeningu. Jeho stanovisko preto treba čítať nielen ako procesný prejav súhlasu alebo nesúhlasu, ale aj ako identifikáciu environmentálneho okruhu, ktorý musí byť v negatívnom screeningu preskúmateľne zodpovedaný.

Aj stanovisko, ktoré je na prvý pohľad formulované formalisticky, podmienne alebo bez výslovej požiadavky na ďalšie posudzovanie, môže indikovať, ktoré environmentálne záujmy budú dotknuté a ktoré otázky budú musieť byť v ďalšom povoľovaní odborne posudzované. Stanovisko dotknutého orgánu preto nemožno čítať iba ako „súhlas“, „nesúhlas“ alebo „súhlas s podmienkami“. Treba ho čítať funkčne: ako informáciu o tom, ktoré environmentálne otázky majú byť v screeningu skutkovo a právne zodpovedané, aby záväzné stanovisko zo zisťovacieho konania mohlo plniť funkciu podkladového rozhodnutia o predbežnej otázke podľa § 2 písm. e) zákona o EIA.

Ak dotknutý orgán vo svojom stanovisku upozorňuje na hluk, verejné zdravie, vody, ovzdušie, odpady, dreviny, zeleň, dopravu, retenčno-vsakovacie opatrenia, technické

zariadenia alebo ďalšie podmienky pre nasledujúce stupne projektovej dokumentácie, nejde iba o poznámky pre budúce povoľovanie. Ide o signál, že tieto otázky patria medzi environmentálne relevantné okruhy, ktoré musí príslušný orgán v screeningu preskúmateľne vyhodnotiť vo väzbe na kritériá prílohy č. 10 zákona o EIA.

Len tak si negatívny screening splní svoju funkciu. Ak má byť výsledkom zisťovacieho konania záver, že navrhovaná činnosť sa nebude ďalej posudzovať, musí byť z rozhodnutia zrejmé, že relevantné environmentálne okruhy identifikované dotknutými orgánmi boli skutkovo a právne zodpovedané už v tomto štádiu, alebo že boli uložené také opatrenia, ktorých účinkov na vylúčenie významných vplyvov je v rozhodnutí preskúmateľne vysvetlený.

Nezrozumiteľné a nepreskúmateľné záväzné stanovisko preto nevytvára informačný deficit iba pre verejnosť. Vytvára ho aj pre dotknuté orgány a povoľujúci orgán v následnom povoľovaní konaní. Ak zo screeningu nie je zrejmé, ktoré environmentálne otázky boli vyriešené, ktoré boli vylúčené ako nevýznamné, ktoré boli pokryté opatreniami a ktoré zostali otvorené, následné povoľovanie nedostáva stabilný environmentálny skutkový základ, ale nejasný zoznam budúcich úloh.

Ak by bolo takéto záväzné stanovisko ponechané v platnosti, nezaťažilo by iba práva dotknutej verejnosti. Procesne by zaťažilo aj nasledujúce povoľovacie konanie neehospodárnosťou dodatočného zisťovania environmentálne relevantných skutočností, ktoré mali byť definitívne zodpovedané už v zisťovaní konaní. Povoľujúci orgán a dotknuté orgány by boli nútené vracieť sa k otázkam, ktoré mali byť vyriešené ako predbežná environmentálna otázka v screeningu, alebo by museli pracovať s podmienkami, ktorých skutkový základ, účel a účinkov neboli v negatívnom screeningu preskúmateľne vysvetlené. Negatívny screening by tým neplnil funkciu podkladového rozhodnutia o predbežnej otázke podľa § 2 písm. e) zákona o EIA, ale prenášal by otvorené skutkové a odborné otázky do povoľovania. Výsledkom by nebolo zrýchlenie ani zefektívnenie povoľovania, ale jeho zaťaženie neodstráneným informačným deficitom.

Práve v tomto spočíva význam čl. 8a smernice EIA. Tento článok vyžaduje, aby výsledky environmentálneho posudzovania alebo screeningu boli použiteľné pre konečné povoľovacie rozhodnutie. Preto aj stanoviská dotknutých orgánov v zisťovaní konaní treba vykladať eurokonformne: nie ako formálne stanoviská do administratívneho spisu, ale ako identifikáciu environmentálnych záujmov, ktoré musia byť v screeningovom rozhodnutí zodpovedané tak, aby mohli byť následne materiálne a normatívne prenesené do povoľovania.

Ak negatívny screening tieto otázky nezodpovie, neplní úlohu podkladového rozhodnutia o predbežnej otázke podľa § 2 písm. e) zákona o EIA. Namiesto toho vytvára reťazec nepreskúmateľnosti: dotknuté orgány identifikujú relevantné témy, príslušný orgán ich nezodpovie v screeningu, povoľujúci orgán ich následne preberá ako podmienky alebo otvorené otázky a verejnosť ani súd nevedia preskúmať, kde a na základe čoho boli významné vplyvy skutočne vylúčené.

Takýto výklad je nezlučiteľný s čl. 4 ods. 5 a čl. 8a smernice EIA. Screening nemá byť iba procesnou bránou do povoľovania. Má byť rozhodnutím, ktoré na objektívnom dôkaznom základe a s preskúmateľnými dôvodmi určí, či navrhovaná činnosť vyžaduje ďalšie posudzovanie. Ak sa rozhodne, že nevyžaduje, musí zároveň jasne ukázať, ako boli environmentálne okruhy identifikované dotknutými orgánmi zodpovedané a ako budú ich výsledky použiteľné v následnom povoľovaní.

VIII. Diagnóza a navrhovaná terapia

V prejednávanej veci záväzné stanovisko obsahuje množstvo otázok, ktoré majú byť riešené až v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie alebo v povoľovacích konaniach.

Ide najmä o:

- a) hlukové a protihlukové opatrenia,
- b) technické parametre zdrojov hluku a dieselagregátu,
- c) opätovné alebo budúce posudzovanie hlukových zdrojov,
- d) špecifikáciu dieselagregátu ako zdroja znečisťovania ovzdušia,
- e) protihavarijné zabezpečenie zariadení so znečisťujúcimi látkami,
- f) retenčno-vsakovacie opatrenia,
- g) ochranu podzemných vôd,
- h) hydrogeologické a inžinierskogeologické pomery,
- i) doplnenie údajov o odpadoch,
- j) ochranu drevín a výrub,
- k) sadovnícke úpravy,
- l) dopravné a kumulatívne súvislosti etapy a širšieho komplexu.

Tieto otázky nie sú iba technické detaily pre povoľovanie. Sú to environmentálne skutkové otázky, od ktorých závisí, či možno významné vplyvy objektívne vylúčiť už v screeningu.

Osobitne problematické je, že zámer už obsahoval viaceré odborné štúdie a posudky, najmä akustickú štúdiu, svetlotechnický posudok, dendrologický posudok a hydrogeologický posudok. Napriek existencii týchto odborných podkladov príslušný orgán považoval za potrebné pracovať s doplňujúcimi informáciami podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA a zároveň do výroku zahrnul viacero podmienok smerujúcich do ďalších stupňov projektovej dokumentácie a povoľovacích konaní.

Príslušný orgán však nevysvetlil, prečo po predložení odborných štúdií a po doplnení informácií stále zostali otázky, ktoré bolo potrebné riešiť ako podmienky negatívneho screeningu, a nie ako dôvod na ďalšie posudzovanie navrhovanej činnosti. Ak boli odborné podklady dostatočné, mal orgán vysvetliť, ako konkrétne na ich základe vylúčil významné vplyvy. Ak dostatočné neboli a bolo potrebné ďalšie skutkové zisťovanie v oblastiach hluku, vôd, ovzdušia, dieselagregátu, odpadov, zelene, dopravy alebo inžinierskogeologických pomerov, mal vysvetliť, prečo nejde o otázky patriace do rozsahu hodnotenia v ďalšom posudzovaní podľa zákona o EIA.

Negatívny screening s podmienkami nemôže slúžiť ako náhrada rozsahu hodnotenia. Ak orgán nevie bez ďalšieho skutkového zisťovania preskúmateľne vylúčiť významné vplyvy, nemôže otvorené otázky presunúť do povoľovania iba tým, že ich označí za podmienky negatívneho screeningu. Takýto postup neodstraňuje odbornú neistotu, ale procesne ju odkladá.

Práve preto bolo potrebné, aby príslušný orgán v odôvodnení vysvetlil rozdiel medzi otázkami, ktoré boli už v screeningu objektívne vyriešené, a otázkami, ktoré zostávajú predmetom ďalšieho skutkového zisťovania.

Bez tohto rozlíšenia nemožno preskúmať, či uložené podmienky sú skutočne opatreniami na zabránenie alebo predchádzanie významným nepriaznivým vplyvom, alebo iba zoznamom otvorených otázok. V prvom prípade by išlo o otázky, ktoré mali byť predmetom ďalšieho zisťovania v rámci riadne zabezpečenej doplňujúcej informácie podľa § 29 ods. 9 zákona o EIA, a teda o nepreskúmateľnosť spôsobenú nesprávnym procesným postupom a nesprávnym výkladom § 29 ods. 9 a § 29 ods. 17 zákona o EIA. V druhom prípade by išlo o otázky, ktoré mali byť predmetom ďalšieho posudzovania ako osobitné požiadavky na rozsah hodnotenia, a teda o nesprávne právne posúdenie rozhodných skutočností.

Tejto chybe sa príslušný orgán mohol vyhnúť, ak by dôsledne rešpektoval deväť navzájom sa dopĺňajúcich kontrolných testov: judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrenú v rozhodnutí sp. zn. 4So/226/04, publikovanom ako R 33/2006, judikatúru Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Svk/41/2023, rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-75/08 Mellor, rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-41/24 Waltham Abbey Residents Association, infringementový kontext INFR(2019)2223 a riziko časového prelievania starých aplikačných neduhov do nového právneho režimu.

Po prvé, podľa R 33/2006 musia byť dôvody rozhodnutia zrozumiteľné z rozhodnutia samotného. Nemožno ich nahrádzať administratívnym spisom, zverejnenými štúdiami alebo odkazom na Enviroportál. Ak dôvodová cesta existuje iba v podkladoch, ale nie v rozhodnutí, ide o nepreskúmateľnosť.

Po druhé, podľa judikatúry Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Svk/41/2023 príslušný orgán v zisťovanom konaní nemôže byť iba štatistom, ktorý zozbiera stanoviská oslovených a dotknutých orgánov a podľa ich mechanického súčtu rozhodne. Ani úplná zbierka súhlasných stanovísk nezakladá automatický nárok na negatívny screening. Nepostačuje ani transformácia stanovísk dotknutých orgánov na podmienky negatívneho screeningu. Stanoviská dotknutých orgánov sú dôkazné vstupy, ktorých informačný význam pre samotné rozhodnutie je potrebné v rozhodnutí objasniť. Príslušný orgán musí podklady a stanoviská podrobiť vlastnému hodnoteniu a vychádzať z úplného a presného poznania veci.

Po tretie, podľa rozsudku C-75/08 Mellor musia byť dôvody negatívneho screeningu dostupné a zrozumiteľné tak, aby verejnosť mohla posúdiť, či rozhodnutie napadnúť, a aby prieskumný orgán mohol vykonať účinný prieskum. Ak z rozhodnutia nemožno rekonštruovať, prečo príslušný orgán vylúčil významné vplyvy, nejde o dostatočne odôvodnený negatívny screening.

Po štvrté, podľa rozsudku C-41/24 Waltham Abbey Residents Association musí byť vylúčenie významných vplyvov založené na dostatočnom objektívnom dôkaznom základe. Ak úrad sám považoval určité otázky za natoľko relevantné, že si k nim vyžiadal doplňujúce informácie alebo ich premietol do podmienok negatívneho screeningu, nemohol ich zároveň ponechať bez vysvetlenia, či boli objektívne vyriešené, alebo či ide o odborné neistoty, ktoré mali byť predmetom ďalšieho posudzovania a rozsahu hodnotenia.

Po piate, nemožno si nevšimnúť širší infringementový kontext INFR(2019)2223. Práve dlhodobosť tohto konania a komunikácia medzi Európskou komisiou a Slovenskou republikou ukazujú, že problém EIA na Slovensku nemožno redukovať na izolované individuálne zlyhania. Ak sa po legislatívnych zmenách bude naďalej tolerovať negatívny screening bez preskúmateľnej dôvodovej cesty, bez jasnej väzby na kritériá prílohy č. 10, bez vysvetlenia použitia doplňujúcich informácií a bez materiálneho prenosu environmentálnych

záverov do povoľovania, potom formálna legislatívna úprava nepovedie k systémovej náprave. Transpozičný problém sa iba presunie do aplikačnej praxe.

Po šieste, k tomuto stavu môže prispievať aj spôsob, akým správne súdy v súčasnosti spätne preskúmajú a konvalidujú rozhodnutia zo zisťovacích konaní prijaté ešte podľa predchádzajúceho právneho režimu. Ak súdny prieskum starších screeningových rozhodnutí toleruje formalistické odôvodnenie, mechanické preberanie stanovísk, odkladanie rozhodujúcich environmentálnych otázok do povoľovania a nahrádzanie dôvodov administratívnym spisom, potom neplní korekčnú funkciu, ktorú mal v spojení s INFR(2019)2223 zabezpečiť. Namiesto odstránenia starých chýb dochádza k ich stabilizácii a časovému prelievaniu do nového zákonného režimu.

Po siedme, novú právnu úpravu zákona o EIA nemožno vykladať ako pokračovanie predchádzajúceho formalistického chápania zisťovacieho konania. Jej podstatou je posun od procesne orientovaného screeningu k materiálnemu, skutkovo-dôkaznému posúdeniu otázky, či možno významné vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie na základe dostupných objektívnych podkladov preskúmateľne vylúčiť. Screening preto nemôže byť iba administratívnym zhrnutím stanovísk a následným konštatovaním, že ďalšie posudzovanie sa nepožaduje. Hoci § 64 písm. f) zákona o EIA osobitne upravuje vzťah konania podľa zákona o EIA k Správneému poriadku, nemožno ho chápať ako odpojenie od základných zásad správneho konania podľa § 3 Správneho poriadku, najmä od zásady zákonnosti, materiálnej pravdy, ochrany práv a právom chránených záujmov a preskúmateľnosti rozhodovacej činnosti. Naopak, práve osobitný režim EIA zvyšuje význam týchto zásad, pretože rozhodnutie o nevykonaní EIA musí byť založené na objektívnom vyhodnotení relevantných environmentálnych rizík a musí byť preskúmateľné aj z hľadiska požiadaviek práva EÚ, najmä judikatúry Súdneho dvora vo veciach Mellor, C-75/08, a Waltham Abbey Residents Association, C-41/24.

Po ôsme, uvedený materiálny a dôkazne orientovaný charakter zisťovacieho konania má aj procesné dôsledky pre posudzovanie odvolania zainteresovanej verejnosti. Verejnosť nevstupuje do odvolacieho konania v rovnakej informačnej pozícii ako navrhovateľ alebo príslušný orgán, pretože pred podaním odvolania nemá prístup k úplnému administratívnemu spisu; tento prístup získava až podaním odvolania podľa § 30 ods. 15 zákona o EIA. Oboznámenie sa so spisom po podaní odvolania je procesnou možnosťou verejnosti, nie samostatnou procesnou povinnosťou. Nemožno preto od verejnosti požadovať, aby už v odvolaní detailne polemizovala s podkladmi, ktoré jej pred podaním odvolania neboli dostupné, alebo s úvahami, ktoré správny orgán v rozhodnutí zrozumiteľne nevyjadril. Táto informačná asymetria posilňuje význam judikatúry Súdneho dvora vo veciach Mellor, C-75/08, a Waltham Abbey Residents Association, C-41/24: negatívny screening musí byť odôvodnený a dôkazne podložený tak, aby verejnosť mohla účinne zvážiť a formulovať opravný prostriedok. Príslušný orgán preto v ďalšom konaní nemôže vychádzať z predpokladu, že absencia podrobnejšej polemiky v odvolaní nahrádza jeho vlastnú povinnosť vykonať preskúmateľné materiálne a dôkazné posúdenie negatívneho screeningu..

Po deviate, výsledkovo orientované chápanie zisťovacieho konania neznamená, že všetci procesní aktéri nesú rovnakú zodpovednosť za dosiahnutie výsledku. Úloha každého aktéra je materiálne odlišná. Navrhovateľ nesie informačnú a dôkaznú záťaž vo vzťahu k navrhovanej činnosti a jej vplyvom. Dotknuté orgány poskytujú odborné stanoviská v rozsahu svojej pôsobnosti. Príslušný orgán nesie zodpovednosť za ich vyhodnotenie a za premenu procesných vstupov na preskúmateľný záver podľa kritérií zákona o EIA a smernice EIA.

Zainteresovaná verejnosť má právo upozorniť na riziká, rozpory a informačné deficity, ale nemožno na ňu prenášať dôkaznú povinnosť navrhovateľa ani odôvodňovaciu povinnosť príslušného orgánu. Ak by sa stručnosť alebo šablónovitosť odvolania verejnosti použila ako dôvod na zakrytie nedostatkov negatívneho screeningu, došlo by k zámene rolí jednotlivých aktérov a k oslabeniu účinnej environmentálnej spravodlivosti.

Napadnuté záväzné stanovisko je príkladom tohto rizika. Formálne sa nachádza už v novom právnom režime, ale metodologicky reprodukuje starý problém: podklady existujú, stanoviská existujú, odborné štúdie existujú, podmienky existujú, ale dôvodová cesta podľa § 29 ods. 17 zákona o EIA, Mellorovho testu a Waltham Abbey testu chýba.

Práve preto je potrebné napadnuté záväzné stanovisko zrušiť a vec vrátiť príslušnému orgánu na nové konanie a rozhodnutie.

Ak ide o prípad, v ktorom po doplnení dôkaznej cesty nebude potrebné ďalšie posudzovanie navrhovanej činnosti, potom je potrebné zabezpečiť doplňujúce zisťovanie zákonným a preskúmateľným spôsobom. To znamená vyžiadať doplňujúce informácie oslovením konkrétnych dotknutých orgánov s presne špecifikovanou úlohou odstrániť konkrétny, špecificky formulovaný a relevantný environmentálny informačný deficit, ktorý viedol k uloženiu tej-ktorej podmienky negatívneho screeningu. Iba tak môže príslušný orgán následne uviesť presnú, zrozumiteľnú a preskúmateľnú úvahu, prečo predmetný deficit bol odstránený a prečo významné vplyvy možno objektívne vylúčiť.

Ak však ide o prípad, v ktorom ani takéto doplňujúce zisťovanie neodstráni podmienkami naznačený, ale v napadnutom záväznom stanovisku nedostatočne vysvetlený environmentálny informačný deficit, potom je potrebné rozhodnúť o ďalšom posudzovaní navrhovanej činnosti. V takom prípade má byť tento informačný deficit špecificky pomenovaný a odstraňovaný v rámci rozsahu hodnotenia ako osobitná požiadavka ďalšieho posudzovania, nie prekrytý podmienkou negatívneho screeningu.

Ak príslušný orgán považoval za potrebné objasniť uvedené otázky prostredníctvom doplňujúcej informácie navrhovateľa, mal rovnaký vecný okruh otázok predložiť aj tým dotknutým orgánom, do ktorých pôsobnosti patria.

Mal preto preskúmateľne uviesť, či a ako boli doplňujúce otázky konfrontované najmä:

- a) s orgánom verejného zdravotníctva v otázkach hluku, verejného zdravia, vetrania a technických protihlukových opatrení,
- b) s orgánom štátnej vodnej správy v otázkach retenčno-vsakovacieho systému, podzemných vôd, horninového prostredia, znečisťujúcich látok a protihavarijného zabezpečenia,
- c) s orgánom ochrany ovzdušia v otázkach dieselagregátu ako zdroja znečisťovania ovzdušia,
- d) s orgánom ochrany prírody a krajiny v otázkach drevín, výrubu, ochrany drevín počas výstavby a funkcie zelene,
- e) s orgánom odpadového hospodárstva v otázkach doplnenia údajov o odpadoch,
- f) s dopravne príslušným orgánom a dotknutou obcou v otázkach dopravných, hlukových a kumulatívnych účinkov.

Ak tieto otázky položené neboli, príslušný orgán mal vysvetliť, prečo postačovalo doplnenie len od navrhovateľa. Ak položené boli, ich obsah a výsledok mali byť uvedené v záväznom

stanovisku tak, aby bolo možné preskúmať, na základe akých odborných odpovedí orgán vylúčil významné vplyvy.

Bez takejto odbornej konfrontácie doplňujúcich informácií nemožno hovoriť o objektívnom dôkaznom základe negatívneho screeningu.

IX. Následok neaplikovania terapie: rozšírenie informačného deficitu do celého povoloacieho a súdneho reťazca a následná právna neistota všetkých aktérov screeningu

Ak odvolací orgán neaplikuje vyššie uvedenú terapiu, teda nezruší napadnuté záväzné stanovisko a nevráti vec na nové zisťovacie konanie so zrozumiteľným odstránením environmentálneho informačného deficitu, vada nezostane izolovaná v tomto jednom rozhodnutí. Bude sa ďalej šíriť do celého následného povoloacieho a prieskumného reťazca.

Voči dotknutej verejnosti sa tým zachová deficit dôvodov. Verejnosť nebude vedieť, ktoré významné vplyvy boli objektívne vylúčené, ktoré boli pokryté opatreniami a ktoré boli iba odložené do povoloovania. Takýto stav oslabuje účinnosť účasti verejnosti aj následného prístupu k spravodlivosti podľa čl. 11 smernice EIA a Aarhuského dohovoru. Aplikuje sa Mellorovská logika nezákonnosti screeningového rozhodnutia ako takého.

Voči dotknutým orgánom sa tým vytvorí neistota, ktoré environmentálne otázky boli v screeningu skutkovo a právne zodpovedané. Dotknuté orgány budú v následnom povoloovaní pracovať s negatívnym screeningom, ktorý síce formálne uzavrel otázku ďalšieho posudzovania, ale vecne neukazuje, čo bolo vo vzťahu k ich odbornej pôsobnosti vyriešené a čo zostáva otvorené.

Voči povoloujúcemu orgánu sa tým prenesie neodstránený informačný deficit do povoloacieho konania. Povolojúci orgán bude nútený dodatočne zisťovať environmentálne relevantné skutočnosti, ktoré mali byť definitívne zodpovedané už v zisťovacom konaní, alebo bude pracovať s podmienkami, ktorých skutkový základ, účel a účinok neboli v negatívnom screeningu preskúmateľne vysvetlené. Výsledkom nebude zrýchlenie povoloovania, ale jeho procesné zaťaženie.

Voči navrhovateľovi sa tým nevytvorí právna istota. Navrhovateľ síce formálne získa negatívny screening, ale tento screening nebude poskytovať stabilný environmentálny skutkový základ pre ďalšie povoloovanie. Otvorené otázky sa tak vrátia v podobe dopĺňania, námietok, ďalších stanovísk, rizika procesných konfliktov a následných súdnych sporov.

Voči správneému súdu sa tým prenesie nepreskúmateľnosť, ktorú mal odstrániť už správny orgán. Správny súd nie je tretím odvolacím stupňom a nemá za správne orgány späťne konštruovať dôvodovú cestu negatívneho screeningu. Ak rozhodnutie neobsahuje zrozumiteľnú väzbu medzi kritériami prílohy č. 10, stanoviskami, doplňujúcou informáciou,

odbornými podkladmi, uloženými opatreniami a záverom o ďalšom neposudzovaní, súd nemá túto väzbu dopĺňať ani racionalizovať jej absenciu. Má preskúmať, či v rozhodnutí existuje.

Vo finále sú právnou neistotou postihnutí všetky procesné strany screeningu: dotknutá obec, dotknuté orgány, povoľovacie orgány, verejnosť a prípadne aj správne súdy. Všetci títo budú v budúcnosti konfrontovaní s vecnými aj právnymi dôsledkami spôsobenými nesprávnym screeningovým rozhodnutím a absenciou jeho nápravy.

Neaplikovanie navrhovanej terapie preto neznamená iba ponechanie jednej vady v jednom rozhodnutí. Znamená procesné rozšírenie tejto vady do ďalších štádií: k verejnosti, dotknutým orgánom, povoľujúcemu orgánu, navrhovateľovi a napokon k súdu. Práve preto je procesne hospodárnejšie, zákonnejšie a eurokonformnejšie zrušiť napadnuté záväzné stanovisko už v odvolacom konaní a odstrániť informačný deficit tam, kde vznikol.

X. Dotknutá obec ako reprezentant miestneho spoločenstva, dotknutá verejnosť ako reprezentant environmentálneho verejného záujmu

Príslušný orgán mal osobitne vysvetliť aj to, prečo si doplňujúcu informáciu nevyžiadal od dotknutej obce, resp. prečo nepožiadala dotknutú obec o vyjadrenie k otázkam, ktoré sa týkajú miestnych dopadov navrhovanej činnosti.

Odvolateľ tým netvrdí, že dotknutá obec má v screeningu nahrádzať odborné dotknuté orgány alebo že jej úloha sa vyčerpáva posudzovaním súladu s územným plánom. Dotknutá obec je však zákonným reprezentantom miestneho spoločenstva a nositeľom verejnoprávnych úloh pri starostlivosti o územie, kvalitu života obyvateľov a miestne environmentálne podmienky.

Ak príslušný orgán dopĺňal skutkový základ po prerokovaní stanovísk, mal vysvetliť, prečo sa neobrátil aj na dotknutú obec najmä v otázkach hluku, dopravy, zelene, verejného priestoru, kvality bývania, etapizácie a kumulatívnych účinkov v území.

Orgán sa nemôže uspokojiť s tým, že verejnosť sama nezaslala nevyžiadané stanovisko, ak následne dopĺňa skutkový základ len prostredníctvom navrhovateľa. Takýto postup mení nový procesný model screeningu z objektívneho filtra významných vplyvov na jednostranný korekčný mechanizmus v prospech navrhovateľa.

XI. Waltham Abbey, Mellor a vnútroštátna preskúmateľnosť

Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-75/08 Mellor vyžaduje, aby negatívny screening obsahoval dostupné dôvody umožňujúce verejnosti posúdiť, či rozhodnutie napadnúť, a súdu alebo odvolaciemu orgánu vykonať účinný prieskum.

Rozsudok C-41/24 Waltham Abbey Residents Association potvrdzuje, že významné vplyvy nemožno vylúčiť iba formalisticky. Ak existujú objektívne informácie naznačujúce možnosť významných vplyvov alebo odborná neistota vo vzťahu k takým vplyvom, príslušný orgán musí túto neistotu odstrániť na objektívnom dôkaznom základe.

V slovenskom procesnom modeli to znamená, že § 29 ods. 9 nemožno používať iba ako kanál na doplnenie argumentácie navrhovateľa. Ak má doplňujúca informácia zabezpečiť objektívne vylúčenie významných vplyvov, musí byť adresovaná alebo aspoň odborne konfrontovaná s tým dotknutým orgánom, do ktorého pôsobnosti patrí neistota, ktorú má doplnenie odstrániť.

Mellor nežiada iba to, aby rozhodnutie obsahovalo text. Žiada, aby bolo možné rekonštruovať dôkaznú cestu k negatívnemu screeningu. V slovenskom modeli túto dôkaznú cestu nemôže vytvoriť samotný navrhovateľ. Musia ju niest' aj dotknuté orgány ako odborné verejnoprávne uzly ochrany tých environmentálnych záujmov, ktoré budú chrániť aj v povoľovaní.

Napadnuté záväzné stanovisko túto dôkaznú cestu nevytvára.

XII. Infringementový kontext a eurokonformný výklad novej právnej úpravy

Tento záver má aj širší eurokonformný význam.

Slovenská republika už bola v konaní INFR(2019)2223 konfrontovaná s výhradami Európskej komisie k vykonávaniu smernice EIA, vrátane otázok povahy rozhodnutí v režime EIA, prístupu dotknutej verejnosti k spravodlivosti, účinnosti súdneho prieskumu a vzťahu medzi screeningovým rozhodnutím, zákonom o EIA, Správnym poriadkom a Správnym súdnym poriadkom.

Právny rámec, ktorý nedostatočne viazal výsledok zisťovacieho konania na požiadavky čl. 4 ods. 5 smernice EIA a následne umožňoval nepreskúmateľnú alebo iba formálnu argumentačnú líniu pri prenose environmentálnych záverov do povoľovania podľa čl. 8a smernice EIA, bol predmetom európskej transpozičnej a aplikačnej pochybnosti.

Nový právny režim preto nemožno vykladať tak, že postačí formálne uviesť existenciu odborných podkladov, stanovísk a budúcich opatrení. Naopak, musí byť vykladaný tak, aby v

každom jednotlivom screeningu vznikla preskúmateľná dôvodová cesta k záveru, že významné vplyvy možno vylúčiť.

Napadnuté záväzné stanovisko však reprodukuje práve ten aplikačný deficit, ktorý mal byť novým režimom odstránený. Úrad síce formálne pracuje s odbornými podkladmi, stanoviskami dotknutých orgánov a opatreniami do ďalších stupňov, ale neukazuje, ktoré konkrétne kritériá prílohy č. 10 boli pre rozhodnutie významné, aké dôkazy k nim vyhodnotil, ako ich konfrontoval s dotknutými orgánmi a prečo z nich vyvodil absenciu významných vplyvov.

Takýto postup nemožno tolerovať ako kvalitatívny štandard novej aplikačnej praxe po legislatívnych zmenách. Ak by sa za dostatočný považoval negatívny screening založený na reprodukcii podkladov, súhrne stanovísk, nezverejnenej doplňujúcej informácii a odložení rozhodujúcich environmentálnych otázok do povoľovania, potom by formálna legislatívna náprava nenaplnila účel smernice EIA. Transpozičný problém by sa iba presunul do aplikačnej praxe.

Odvolateľ preto nenamieta iba individuálnu nedokonalosť odôvodnenia. Namieta spôsob aplikácie zákona o EIA, ktorý je nezlučiteľný s účelom čl. 4 ods. 5 a čl. 8a smernice EIA.

Práve preto musí odvolací orgán vyložiť § 29 ods. 9 a § 29 ods. 17 zákona o EIA eurokonformne: doplňujúca informácia musí odstraňovať konkrétne odborné neistoty a odôvodnenie negatívneho screeningu musí obsahovať zrozumiteľnú väzbu medzi kritériami prílohy č. 10, dôkazmi, stanoviskami dotknutých orgánov, opatreniami a záverom, že posudzovanie vplyvov nie je potrebné.

Ak sa tak nestane, bude sa v aplikačnej praxi obnovovať ten istý typ deficitu, ktorý už bol predmetom európskej pozornosti v rámci INFR(2019)2223: formálna existencia EIA aktov bez ich materiálnej preskúmateľnosti, nejasné prepojenie screeningu a povoľovania a prenášanie rozhodujúcich environmentálnych otázok do ďalších štádií bez zrozumiteľného dôkazného záveru.

XIII. Záver

Napadnuté záväzné stanovisko nezlyháva preto, že by príslušný orgán musel automaticky nariadiť posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

Zlyháva preto, že neobsahuje preskúmateľnú rozhodovaciu cestu, na základe ktorej by bolo možné overiť, že príslušný orgán na objektívnom dôkaznom základe skutočne vylúčil významné vplyvy navrhovanej činnosti, vecne vyhodnotil relevantné odborné podklady, cielene pracoval s dotknutými orgánmi podľa ich pôsobnosti a vytvoril použiteľný environmentálny skutkový základ pre následné povoľovanie.

Podklad nie je úvaha. Štúdia nie je dôvod. Enviroportál nie je § 29 ods. 17. Stanovisko dotknutého orgánu nie je pečiatka. Fikcia súhlasu nie je fikcia odbornej istoty. A doplňujúca informácia podľa § 29 ods. 9 nemôže byť jednostranným korekčným kanálom navrhovateľa.

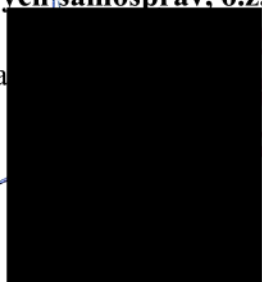
Z uvedených dôvodov odvolateľ navrhuje, aby odvolací orgán:

1. zrušil záväzné stanovisko Okresného úradu Bratislava, odboru starostlivosti o životné prostredie, č. OU-BA-OSZP3-2026/453550-012 zo dňa 04.06.2026,
2. vec vrátil príslušnému orgánu na nové zisťovacie konanie,
3. uložil príslušnému orgánu povinnosť vyžiadať a preskúmateľne vyhodnotiť doplňujúce informácie vo väzbe na konkrétne kritériá prílohy č. 10 zákona o EIA,
4. zabezpečiť odbornú konfrontáciu doplňujúcich otázok s dotknutými orgánmi podľa ich vecnej pôsobnosti,
5. a v novom záväznom stanovisku uviesť hlavné dôvody rozhodnutia v súlade s § 29 ods. 17 v spojení s § 29 ods. 8 zákona o EIA, čl. 4 ods. 5 a čl. 8a smernice EIA, rozsudkom C-75/08 Mellor a rozsudkom C-41/24 Waltham Abbey Residents Association.

V Bratislave dňa 24. júna roku Pána 2026

Združenie domových samospráv, o.z.

Bc. Marcel Slávik
štatutárny predseda

Odosielateľ a prijímateľ

Odosielateľ

ico://sk/31820174

Prijímateľ

ico://sk/00151866_10010

Informácie o doručovaní

Dátum a čas doručenia

24.06.2026 23:43:56

Doručovaná správa

Identifikátor správy

5597c94e-d353-4db6-83c8-c5eacdf4a28a

Kontrolný súčet

Kanonikalizácia

<http://www.w3.org/TR/2001/REC-xml-c14n-20010315>

Typ digitálneho odlačku

<http://www.w3.org/2001/04/xmldsig-more#rsa-sha256>

Digitálny odtlačok správy

jy3qK1Q8EkBDIAsCndD0AHG80rjMn6wkhBd1Evsrl9U=

Prílohy

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

acc56e8d-ca77-4f83-b664-326da3b3d9fb

Príloha

Identifikátor elektronického dokumentu

4902f998-9f95-41bb-b74f-a9cd8fc11a8d